

GRUNNLAG FOR UTVIKLING

Høgskolelektor Anne Berg, 2009
Daglig leder Motorikksenteret

GRUNNLAG FOR LÆRING

↪ **MOTORIKK**

↪ **SYN**

↪ **HØRSEL**

↪ **BALANSE**

↪ **PRIMITIVE OG POSTURALE REFLEKSER**

↪ **KOSTHOLD**

HVA ER MOTORIKK?

- **NOE MED BEVEGELSE Å GJØRE**
- **EN MOTOR ER NOE SOM ER I BEVEGELSE**
- **NERVESYSTEMET ER EN MOTORISK KOMPONENT OG SOM FORÅRSAKER MUSKELSAMMENTREKNINGER**
- **EVNE TIL KOORDINASJON / LATERALITET**
- **FYSISK UTVIKLING**
 - **SKJELETTET**
 - **MUSKULATUREN**
 - **ÅNDEDRETTSORGANENE**
 - **HJERTE- OG BLODÅRESYSTEMET**
 - **FORDØYELSESORGANENE**

DOMINANSFAKTOREN

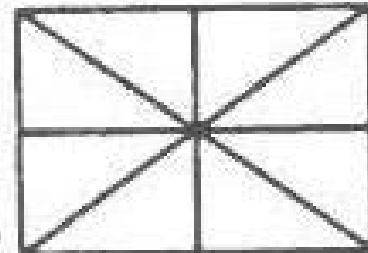
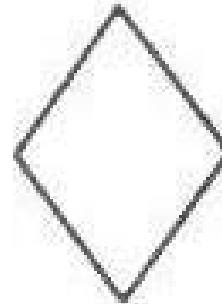
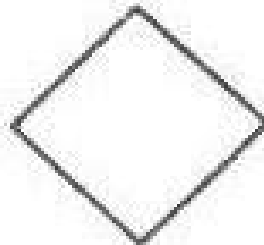
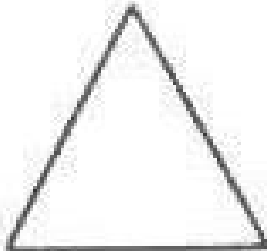
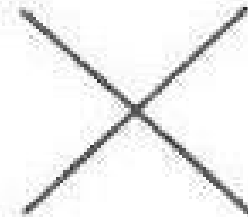
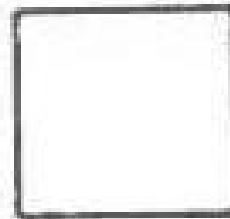
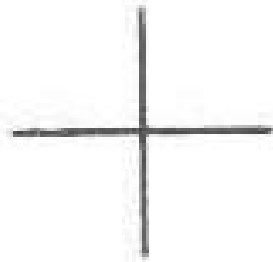
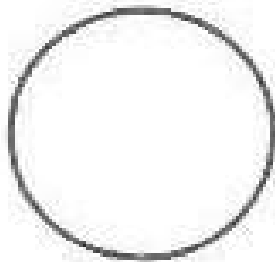
**HVIS DU SPØR NOEN HVILKEN DEL AV KROPPEN
MAN LÆRER, VIL DE FLESTE SVARE HJERNEN.
OG SELVFØLGELIG ER DET DET.**

**HJERNEN ER, HVOR FANTASTISK DEN ENN ER,
AVHENGIG AV RESTEN AV KROPPEN. DEN KAN
IKKE LÆRE NOE UTEN INFORMASJONEN DEN
FÅR FRA RESTEN AV KROPPEN**

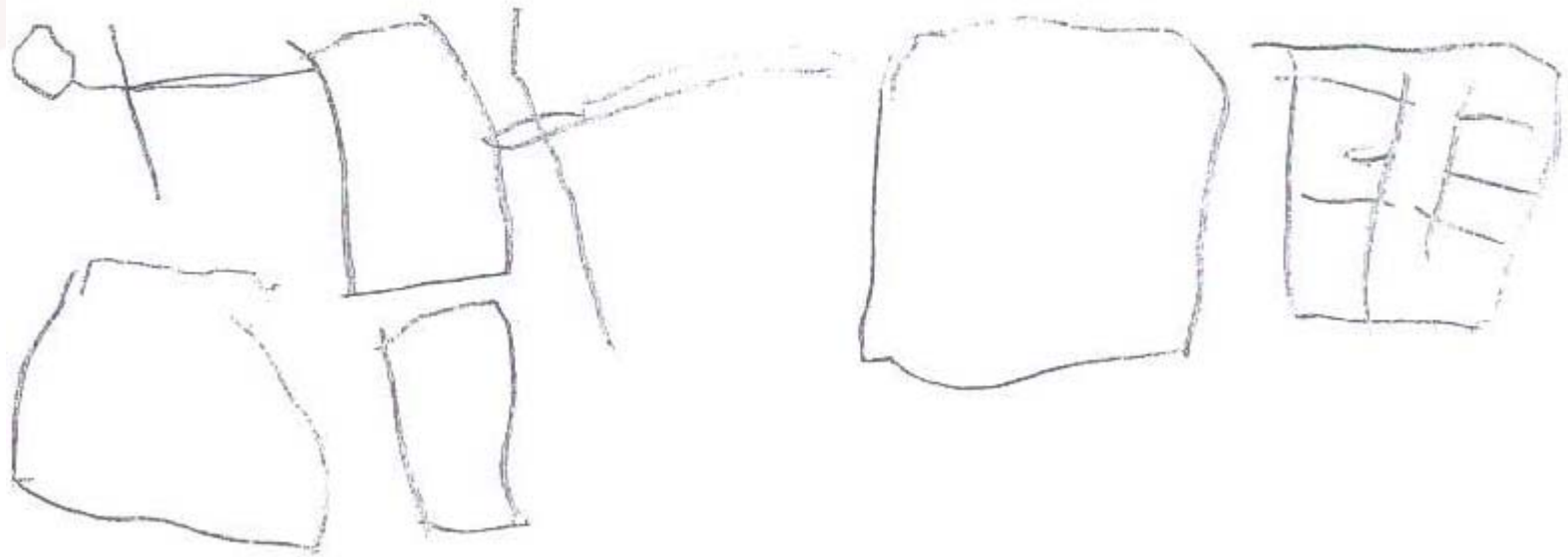
(HANNAFORD, 1997).

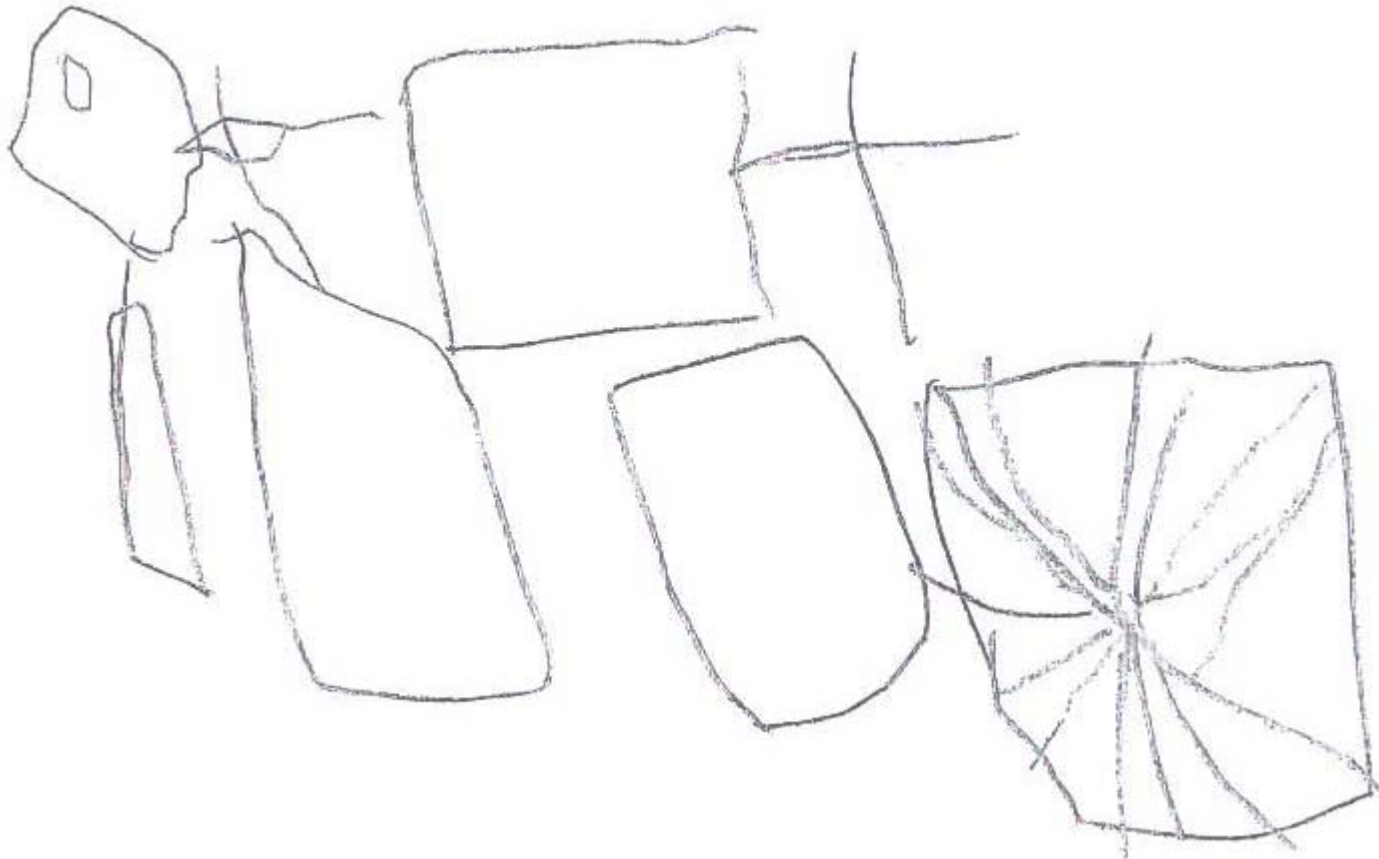
LATERALITET

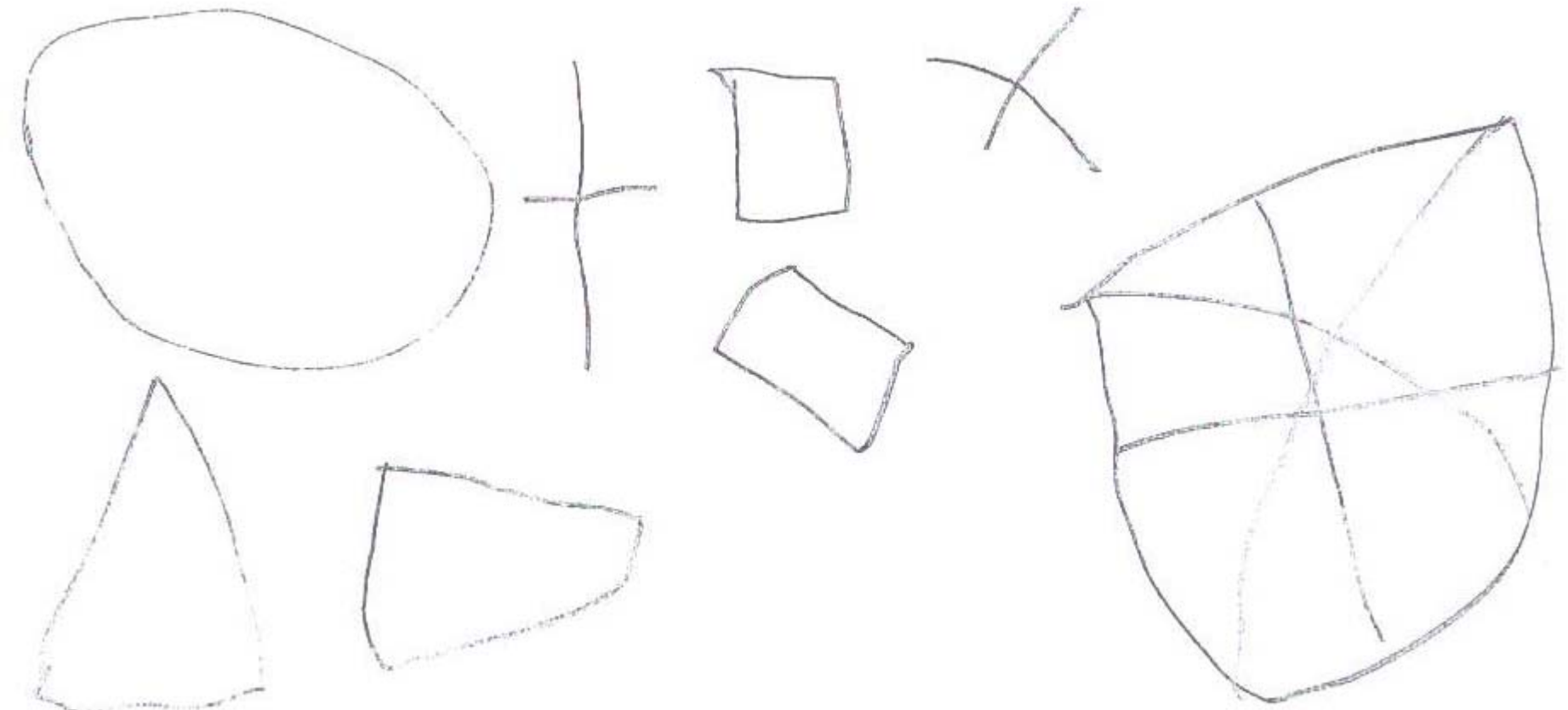
LATERALITET

I ΔΤΕΡΔΙ ΙΤΕΤ

I ATEDAI ITET

HVORDAN PÅVIRKES MOTORIKKEN?

- DEN SANSEMOTORISKE UTVIKLING ER BARNETS FØRSTE UTVIKLINGSSTADIUM
- DET VIL IKKE SKJE NOEN VIDERE UTVIKLING FØR DETTE STADIET ER GJENNOMLEVD

» LISE AHLMAN

DEN VISUELLE SANSEN (SYNET)

SYNET HAR BETYDNING FOR:

KOORDINASJON MELLOM SYN OG MOTORIKK
OPPFATNING AV ROM
OPPFATNING AV ROM OG RETNING
VISUELL HUKOMMELSE
VISUELL FORESTILLINGSEVNE

SYN OG MOTORIKK

SYN OG LESE- OG SKRIVEINNLÆR

ØYNEENS VISUELLE FERDIGHET:

BEVEGELSESEVNE
KOORDINASJONSEVNE
FLEKSIBILITET
SAMSYN
FUNKERENDE ØYENMUSKLER

SYN OG SPRÅK

Bellis: Betydningen av at syn og hørsel fungerer godt mellom 7 mnd- og ettårsalder

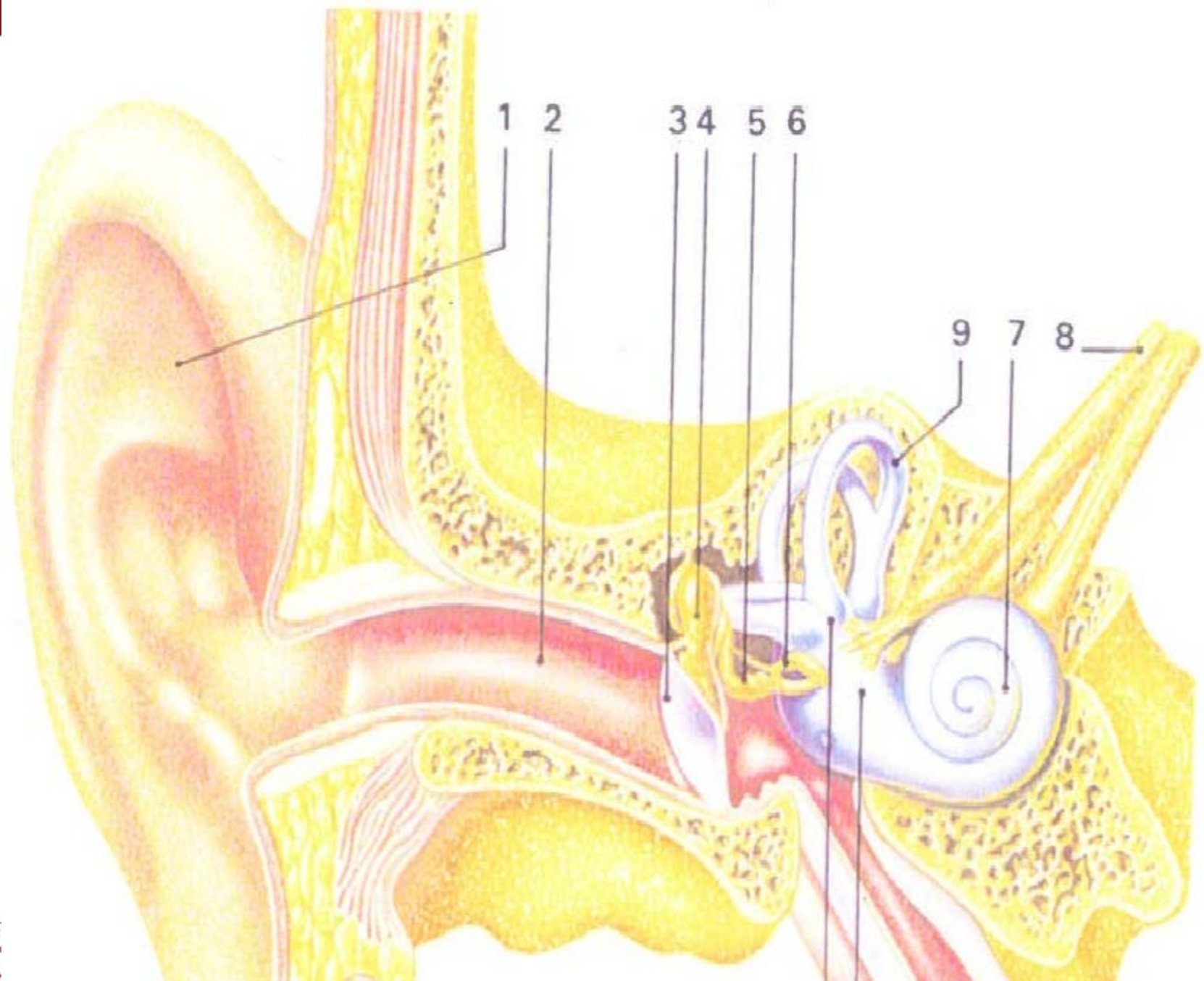

SDDÅKSTIMULERING

DEN AUDITIVE SANSEN (HØRSELEN)

- Hørselen er knyttet til:
 - AKTIV LYTTING
 - Å SKJELNE MELLOM LYDER
 - Å LOKALISER LYDER
 - AUDITIV HUKOMMELSE
 - LYDASSOSIASJONER
- HØRSEL OG MOTORIKK
- HØRSEL OG LESE- OG SKRIVEINNLÆRING
- HØRSEL OG SPRÅK

TOMATIS FORMULERTE TRE LOVER:

- 1. HVIS ØRET GJØR DET MULIG Å HØRE ALLE FREKVENSENE, VIL DISSE LYDENE UMIDDELBART KUNNE HØRES UNDER TALEN.**
- 2. BARE DE FREKVENSER SOM HØRES I ØRET, VIL KOMME TIL UTTRYKK I SPRÅKET.**
- 3. AKUSTISK STIMULERING OVER TID FØRER TIL EN PERMANENT ENDRING I HØRSELEN OG DERFOR OGSÅ I SPRÅKET.**

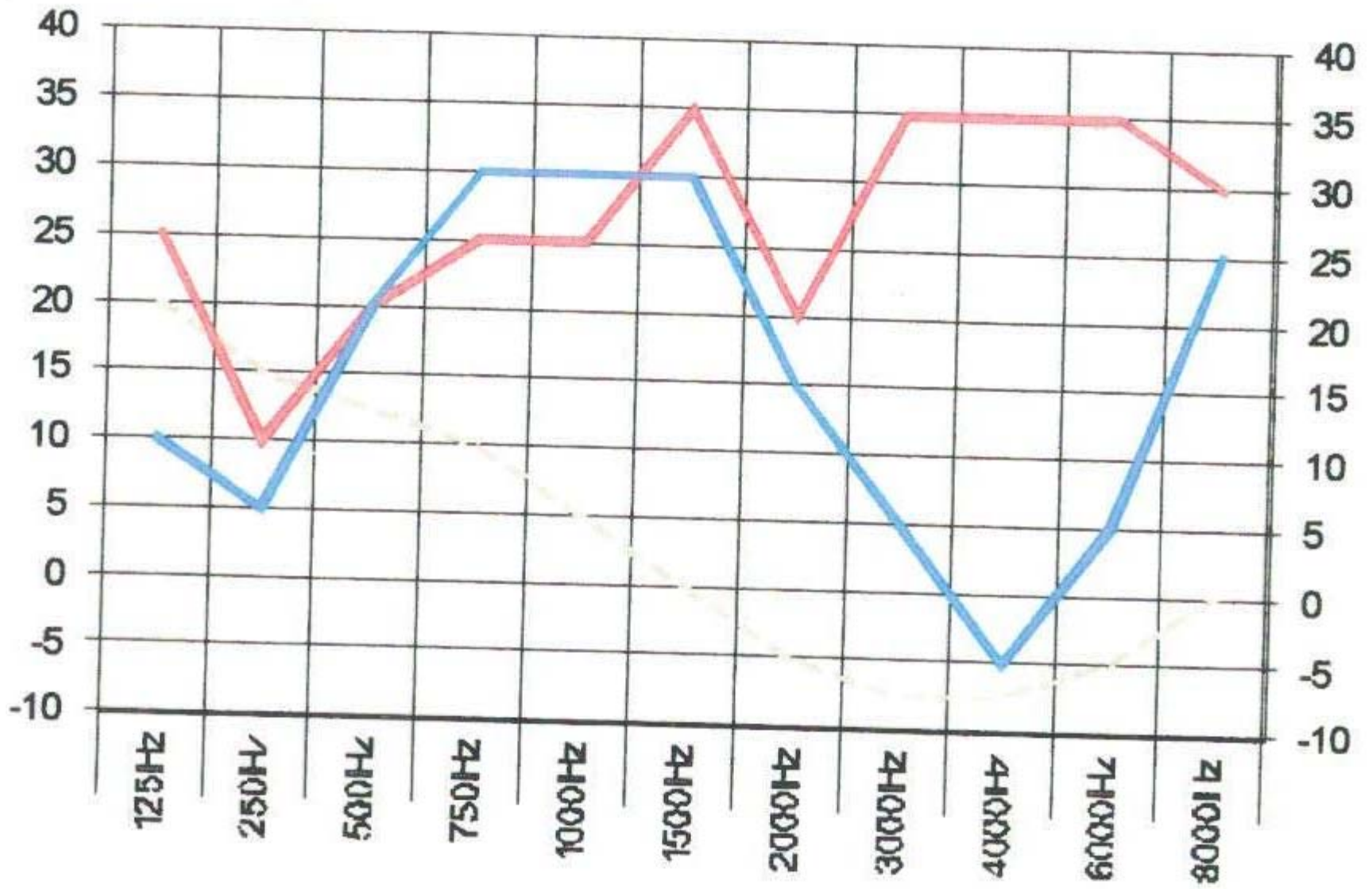
TEST 1 (H)	TEST 2 (V)	TEST 3 (H)		TEST 4 (V)		TEST 5	
DAT	SOT	KIT	TIK	TOS	SOT	DAT	SOT
MYL	GIF	VYF	LYM	VYF	MYL	MYL	GIF
NIK	VEF	BOT	POS	FAK	BAT	NIK	VEF
GIF	KIT	DAT	BAT	GEP	VEF	GIF	KIT
FAK	BAT	GIF	RIS	NUR	HUT	FAK	BAT
NUR	NIK	NUR	HUT	RIS	GIF	NUR	NIK
SOT	VYF	VEF	GEP	BAT	DAT	SOT	VYF
GEP	RIS	BAT	FAK	POS	BOT	GEP	RIS
VYF	MYL	MYL	VYF	LYM	VYF	VYF	MYL
POS	LIR	SOT	TOS	TIK	KIT	POS	LIR
BOT	TIK	LYM	NIK	BOT	NIK	BOT	TIK
VEF	FAK	KIR	MYL	LYM	NUR	VEF	FAK
KIR	DAT	VYF	NUR	TIK	VEF	KIR	DAT
KIT	NUR	VEF	DAT	VEF	FAK	KIT	NUR
TIK	BOT	HUT	SOT	RIS	LYM	TIK	BOT
LYM	LYM	LYM	RIS	SOT	HUT	LYM	LYM
TOS	HUT	FAK	VEF	DAT	VEF	TOS	HUT
BAT	GEP	VEF	TIK	NUR	VYF	BAT	GEP
RIS	POS	NUR	LYM	MYL	KIR	RIS	POS
HUT	TOS	NIK	BOT	NIK	LYM	HUT	TOS

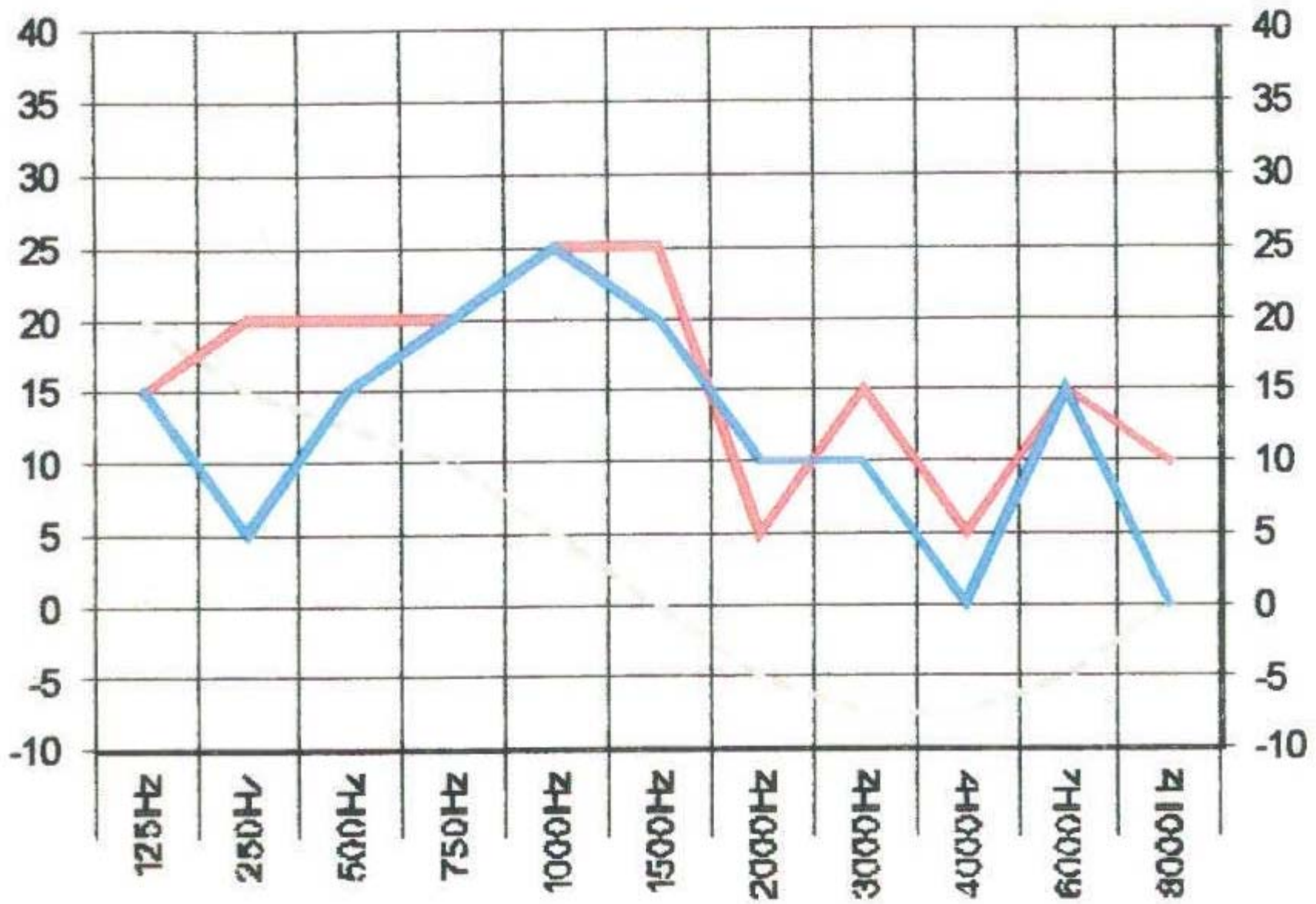
% gjennom venstre øre:

% gjennom høyre øre:

ØREDOMINANS: _____

GODE LYTTERE BLIR GODE LESERE

- HVOR FLINK TOÅRINGEN ER TIL Å LYTTE ER EN VIKTIG PEKEPINN OM HVOR GODT HAN LESER I TREDJE KLASSE
 - » SOLVEIG-ALMA HALSAAS LYSTER, UIO

DEN VESTIBULÆRE SANSEN (BALANSESANSEN)

Vestibulærsansen er lokalisert i det indre øret. Her aktiviseres en væske hver gang vi beveger hodet.

- Registrerer:
 - balansen
 - vårt forhold til tyngdekraften
 - hva som er opp og hva som er ned
 - fundamental for samspillet mellom sansene
- BALANSE OG MOTORIKK
- BALANSE OG LESE- OG SKRIVEINNLÆRING
 - BALANSE OG SPRÅK

REFLEKSER

Et hinder som kan bidra til at grunnlaget for fin og grovmotorisk utvikling ikke utvikles som det skal:

- **PRIMITIVE OVERLEVELSESREFLEKSER**
 - ☞ INHIBERING

- **POSTURALE REFLEKSER**
 - ☞ SKAL VARE LIVET UT

- www.motorikksenteret.no
- www.inpp.org.uk
- www.bedrelaering.no

